

1 WESTERN HORSEMANSHIP

Gyermekek és kezdő lovasok részére kiírt versenyszám.

Western Horsemanship kezdő kategóriában az a versenyző jogosult indulni, aki az országos bajnoki összesítésben (haladó kategória) egyik teljesítmény versenyszámban (reining, trail, western pleasure) sem végzett az előző három év során a mezőny első harmadában, vagy western horsemanshipben sem végzett az éves összesítésben az előző három év során a mezőny első harmadában.

A western horsemanship azt hivatott bemutatni, hogy a lovas mennyire tud a lóval összhangban, precízen és könnyedén végrehajtani a bíró által előírt manőversort úgy, hogy közben nyugalmat, önbizalmat sugároz, és megtart egy kiegyensúlyozott, funkcionális és alapvetően helyes testtartást. Az ideális western horsemanship gyakorlat a végsőkig precíz, a ló és a lovas tökéletes egységben dolgoznak, és az egyes manővereket finom segítségadásokkal és jelekkel hajtják végre.

A bíró köteles legalább egy órával a verseny előtt kihirdetni a végrehajtandó gyakorlatot; jóllehet, ha soron kívüli feladatokat kíván végrehajtani a versenyzőkkel a végleges helyezés megállapításához, ezeket helyben közölheti. A feladatsorokat úgy kell összeállítani, hogy a lovas képességeit fel lehessen mérni. Döntetlen esetén a bíró saját belátása szerint határozza meg a helyezések sorrendjét.

1.1 A VERSENY MENETE

Vagy az összes versenyző felsorakozik a pályán, és a gyakorlatokat utána egyesével hajtják végre, vagy a lovasok eleve egyedül lovagolnak a pályára. Ha a lovasok egyesével kell hogy a pályára lovagoljanak, akkor előre meg kell határozni a sorrendet. A lovasoknak a gyakorlat bemutatása után vagy el kell hagyniuk a pályát, vagy egy vonalba fel kell sorakozniuk, vagy a fal mellett kell elhelyezkedniük. Az összes lovasnak, illetve a döntőbe kerülteknek legalább az egyik lábra be kell mutatniuk mind a három jármódot. A gyakorlat során elfogadott manőverek: lépés, ügetés, iramfokozás ügetésben, vágta, iramfokozás vágásban egyenes vonalon, íven, kígyóvonalon, körön vagy nyolcas alakzatban, vagy ezen jármódok és manőverek kombinációja; stop; hátraléptetés egyenes vonalon vagy íven; teljes fordulat vagy pivot, beleértve a spint, rollbacket vagy az első láb körüli fordulatot is; oldalléptetés, két patanyomon való munka, vagy combra való engedtetés; ugrásváltás vagy egyszerű ugrásváltás; ellenvágta; egyéb manőverek; vagy kengyel nélküli lovaglás. A hátraléptetésnek a programban szerepelnie kell. A programban nem szerepelhet lóra ülés, vagy lóról történő leszállás.

1.2 PONTOZÁS

A versenyzőket 0-20-ig terjedő, félpontos léptékű skálán pontozzák. Ebből 10 pont adható a lovas és a ló általános megjelenésére és 10 pont a gyakorlat végrehajtására.

1.2.1 A VERSENYZŐ ÉS A LÓ ÁLTALÁNOS MEGJELENÉSE (10 PONTIG)

Az értékelési szempontok: a versenyző általános higgadsága, önbizalma, megjelenése és tartása a gyakorlat végrehajtása alatt, továbbá a ló fizikai állapota, megjelenése.

1.2.2 A versenyző megjelenése és testtartása

A gyakorlat bemutatása alatt megfelelő western ruházatot kell viselni. Tiszta és ápolt megjelenést kell kelteni. A versenyző üljön természetesen a nyeregben, és lovagoljon kiegyensúlyozott, funkcionális és alapvetően helyes testtartással függetlenül az adott manővertől és jármódtól. A meghatározott útvonalon történő lovaglás és az alakzatok

végrehajtása során a versenyzőnek mindig határozott, biztos és megfelelő testtartást kell fenntartania. A lovas felsőtestének minden jármódban egyenesnek és függőlegesnek kell lennie.

A lovasnak a nyereg közepén kell ülnie úgy, hogy a váll és a csípő közepét összekötő képzeletbeli egyenesre illeszkedjen a csizma sarkának hátulja vagy a boka. A sarok ne legyen feljebb a csizma orránál vagy legyen kissé lejjebb attól úgy, hogy a boka kis mértékben be van hajlítva. A lovas háta legyen egyenes, laza és ruganyos. Ha a lovas háta túlzottan merev és/vagy homorú, az büntetőpontot von maga után. A vállak lazán hátravetettek legyenek, és egy magasságban legyenek. A lovas biztosan üljön a nyeregben, az ülepe és a belső combja biztosítson támasztékot a nyeregben. A lovas a bokájától a lábikra közepéig a lóval tartson fenn enyhe kontaktust. A térdek irányuljanak előre és zártak legyenek, ne legyen hézag a lovas térde és a nyereg között. A versenyző büntetőpontot kap, ha alsó lábszára túlzottan a függőleges előtt vagy mögött helyezkedik el. A kengyel típusától függetlenül a lovas lábának a kengyelben teljesen benne kell lennie, azaz a csizma sarkának érintenie kell a kengyelt, vagy a csizma talpának a közepe kell hogy a kengyelben legyen. A csizma orra mutasson előre vagy enyhén kifelé is fordulhat, miközben a boka egyenes vagy kissé be van hajlítva. Büntetőpontot von maga után, ha csak a csizma orra van a kengyelben. Annak a versenyzőnek, aki minden manőver közben helyes testtartást mutat, több plusz pontot kell adni. A lovasnak a kengyel nélküli lovaglás során is a fent leírt testtartással és módon kell lovagolnia. A lovas tartsa a kezét és a karját lazán és könnyedén úgy, hogy a felsőkar egy vonalba essen a felsőtesttel. A száratartó kezét a lovas könyökben hajlítsa be úgy, hogy az alkar a könyököt és a ló száját összekötő képzeletbeli egyenesre essen. A lovas a szabad kezét is tarthatja könyökben behajlítva, hasonló módon tartva, mint a száratfogó kezét, vagy egyenesen leeresztheti az oldalához. Büntetőpontot jelent, ha a szabad kéz túl sokat mozog, vagy túlzottan mereven tartja a lovas. A lovas csuklója legyen egyenes és laza, a kéz a függőlegessel 30-45°-ot zárjon be. A száratartó kéz legyen közvetlen a nyeregszarv felett, vagy kissé előtte. A szárnak olyan hosszúaknak kell lenniük, hogy a lovas enyhe kontaktust tartson fent a ló szájával, és hogy a lovasnak soha ne kelljen kis kézmozdulatoktól látványosabb segítségeket adnia a lónak. A túl rövid és a túlságosan hosszú szárnak büntetőpontot vonnak maguk után.

A lovas tartsa úgy a fejét, hogy az álla legyen kb. vízszintes, tekintete előre felé irányuljon, irányváltoztatáskor a fejét kissé a menetirányba fordíthatja. Büntetőpontot von maga után, ha a lovas túlságosan a körív közepe felé néz, vagy ha lehajtott fejjel vagy a ló fejét vagy vállát nézve lovagol.

Osztályban történő lovaglás esetén a versenyző nem lovagolhat túl közel az előtte vagy a mellette lévő lovashoz, és amikor elhalad egy másik lovas mellett, akkor a pálya belső része felé kell megelőzni. Átváltás esetén – egyik kézről a másik kézre való átmenet során – a lovasoknak mindig a pálya belseje felé kell a lovat fordítaniuk.

1.2.3 A ló általános megjelenése

Tükröződjön a ló kondíciója, általános egészségi állapota, illetve állóképessége. A ló megjelenésében is fit legyen, testméretének megfelelő súlyú legyen. Ha a ló barátságatlan, unott, letargikusnak, soványnak, kimerültnek vagy túlfáradtnak tűnik, azt megfelelő mértékben büntetőponttal kell illetni. A felszerelés jól illeszkedjen a lóra, legyen rendes, tiszta és jó állapotú.

1.2.4 TELJESÍTMÉNY (10 PONT)

A versenyző precízen, könnyedén végezze a feladatokat, kellő mértékű odaadással. A manőverek sebességének fokozásával a nehézség foka is nő, azonban a gyorsaságért nem szabad feláldozni a helyességet és pontosságot. Azok a versenyzők büntetőpontot kapnak,

akik a gyakorlatokat túl lassan hajtják végre, és ezáltal a lovat arra készítetik, hogy kellő lendület, összeszedettség, illetve ütemesség nélkül dolgozzanak.

A feladatkirrásban szereplő gyakorlatokat a lónak kedvvel, élénken és készségesen kell elvégeznie minimális látható vagy hallható segítségadások mellett. Ha a lovas nem tudja pontosan az előírt feladatot bemutatni, vagy a ló belerúg a bójába, vagy a rossz oldalról kerüli meg, illetve a ló súlyos engedetlensége nem von kizárást maga után, de megfelelő mértékű büntetőponttal kell illetni a versenyzőt miatta, és a versenyző nem végezhet olyan lovas előtt, aki a gyakorlatot helyesen hajtotta végre. A túlzott iskolázás és idomítás vagy a durva bánásmód a gyakorlat bemutatása közben kizáró ok.

A ló legyen egyenesre állítva, mozgása legyen szabad és az adott jármódnak megfelelő iramú. Az átmeneteknek finomaknak és pontosaknak kell lenniük, és az előírt helyen kell végrehajtani. Osztályban lovaglás esetén akkor kell végrehajtani az átmeneteket, amikor a lovasokat felszólítja erre a bíró. Ha a ló egyenes vonalon kell hogy haladjon, akkor a lónak egyenesre állítva kell haladnia, a ló nyaka képezzen egyenes vonalat a testével, fordulóban és körön pedig enyhén hajoljon meg az ív irányába. A körök legyenek szabályosak és az előírtaknak megfelelő méretűek, a lovas az adott iramban és helyen hajtsa végre a feladatot. Az ellenvágtát finoman kell végrehajtani úgy, hogy közben az iram és a vágtaugrások hossza ne változzon meg, hacsak nincsen más előírva.

A stop legyen egyenes vonalú, határozott, haladéktalan és pontos, gördülékeny, készséges, a ló a manőver végrehajtása közben maradjon egyenesre állított. A ló háta legyen gömbölyű, és ne ejtse be.

Az elülső és a hátulsó láb körüli fordulatoknak gördülékenyeknek és folyamatosaknak kell lenniük. Bármelyik hátulsó láb körüli fordulat esetén a fordulatot a lónak a belső hátulsó lábán kell végrehajtania, közben pedig az elülső lábaival a megfelelő módon kell hogy keresztezzen. A rollback a stopot és utána rögtön várakozás nélkül egy 180°-os gyors hátulsó láb körüli fordulatot jelent. A fordulatok végrehajtása közbeni hátralépést megfelelő büntetőponttal kell illetni.

A lónak mind az elülső, mind a hátulsó lábaival kereszteznie kell az oldalra történő léptetés, combra való engedtetés és a két patanyomon való haladás végrehajtása közben. Oldalirányú elléptetésnél a lónak egyenesre állítva kell maradnia miközben közvetlen oldalra lép. Combra való engedtetés közben a lónak előre és oldalra kell elmozdulnia egy átlós irányban úgy, hogy a ló ellenállásban ellenkező irányban legyen meghajlítva, mint amerre halad legyen. Két patanyomon való haladás esetén a lónak előre és oldalra kell elmozdulnia egy átlós irányban úgy, hogy a ló közben egyenesre legyen állítva, vagy kissé belső állításban legyen arra meghajlítva, amely irányba a mozgást végzi.

Az ugrásváltást vagy az egyszerű ugrásváltást pontosan a meghatározott vágtaugrásra és/vagy az adott helyen kell végrehajtani. Az ugrásváltás során a lónak az elülső és a hátulsó lábakkal egyszerre kell váltania. Az egyszerű ugrásváltást úgy kell végrehajtani, hogy a lovat vágtaból vissza kell fogni lépésbe vagy ügetésbe egy-három ütem erejéig, majd a másik lábra be kell ugratni. Az ugrásváltásokat puhán és időben kell végrehajtani.

A végső helyezés megállapításánál a lovas testtartása, valamint a lovas és a ló teljesítménye számít.

1.2.5 HIBÁK

A hibák kisebb, nagyobb és súlyos kategóriákba sorolhatók. A hibák osztályozását a bíró határozza meg az elkövetett hiba súlyossága és/vagy gyakorisága alapján. $\frac{1}{2}$ - 4 pont levonással járnak a kisebb hibák, a nagyobb hibákért legalább $4 \frac{1}{2}$ pontot kell levonni. A súlyos hibát vétő lovasok elkerülhetik a kizárást, de sorrendben csak a feladatkirrás helyesen végrehajtó versenyzők után helyezhetők. Egy kisebb hiba nagyobbá és egy nagyobb hiba súlyossá válhat a hiba foka és/vagy gyakorisága alapján.

1.2.5.1 A lovas és a ló általános megjelenésének hibái közé az alábbiak tartoznak:

Laza, hanyag, piszkos vagy rosszul illeszkedő ruházat vagy kalap; kalap elvesztése
Túlzott szár- vagy lábszársegítség alkalmazása
Ápolatlan, nem megfelelően tisztán tartott vagy nyírt ló; vagy silányan vagy rosszul illesztett felszerelés
A bíró túlzott figyelése, lehorgasztott fej vagy a fej túlzott elfordítása
A test, lábak, kezek és/vagy fej merev, mesterkélt vagy természetellenes tartása
Túl laza vagy túl rövid száruk, vagy nem egyforma hosszúságú száruk
Túl lazán tartott lábak nyitott térdekkel vagy felhúzott sarkok
Kicsavart vállak vagy egyenesen, könyökben nem behajlított kéz
A lovas lefelé néz, hogy ellenőrizze, melyik lábon vágta a ló vagy a lovas előrebukik stop közben
A lovas rossz helyzete a nyeregben, a lábak túlságosan elől vagy túlságosan hátul vannak

1.2.5.2 A teljesítményre vonatkozó hibák:

Nem helyes lábon történő vágta vagy a jármódból való visszaesés néhány ütem erejéig
Nyújtott vagy egyeneseket tartalmazó körök, vagy a ló körön bejti a vállát (ellenállásban van)
Nem gördülékeny, egyenetlen stop, vagy a ló oldalra kicsúszik stop közben
Hanyag hátralépés vagy a ló ki van csavarodva hátraléptetés közben
Nem a belső hátulsó lábon való forgás, forgás közben a ló az elülső lábaival hátralép, vagy a versenyző nem tudja végrehajtani teljes egészében a 90, 180, 270 vagy 360 fokos hátulsó láb körüli fordulatot
A ló egyenes vonalon történő mozgás, stop vagy hátraléptetés során a nyakát és/vagy a fejét nem egyenesre állítva tartja
A ló ellenáll a segítségadásokra
Hezitálás bármely manőver közben, hacsak nincs előírva
A ló nem tud nyugodtan állni, amikor az a gyakorlatban elő van írva
Feladatkiírás pontatlan végrehajtása, durva átmenetek
Az előírt iramváltásokat a versenyző nem tartja be.

1.2.5.3 A versenyző és a ló általános megjelenésének súlyos hibái közé tartoznak az alábbiak (nem járnak kizárással, de a versenyző csak a súlyos hibát el nem követő versenyzők mögött végezhet):

A ló megérintése
Nyeregszarv vagy a nyereg bármely más részének megérintése
A ló ösztönzése a romal végével
Sarkantyú használata a heveder előtt

1.2.5.4 A teljesítményre vonatkozó súlyos hibák közé tartoznak az alábbiak (nem járnak kizárással, de a versenyző csak a súlyos hibát el nem követő versenyzők mögött végezhet):

Manőver kihagyása vagy plusz manőver végrehajtása
Rossz irányba való fordulás
A ló a bójába belerúg vagy a versenyző a bóját a rossz oldalról kerüli
Más lovakra, versenyzőre vagy a bíróra a ló rárúg
Súlyos ellenállás vagy engedetlenség a ló részéről, beleértve az ágaskodást, bakolást és csapást az elülső lábakkal, egyéb

1.2.5.5 Kizárással járó hibák (nem helyezhetők a verseny során):

A versenyző nem viseli a számát korrekt és látható módon

Szándékos durva bánásmód

Túlzott iskolázás vagy idomítás

A ló bukása vagy a lovas leesése

A kéz nem megengedett használata a szárazon

Tiltott felszerelés használata

1.3 A javasolt végső pontozás 0-20-ig terjed, amelynek hozzávetőleges lebontása a következő:

20:	Kiváló lovaglás, beleértve a lovas testtartását és a helyes segítségadásokat. Az előírt gyakorlat pontos, precíz és gördülékeny végrehajtása.
18-19:	Általánosan kiváló gyakorlat egy kisebb hibával a versenyző megjelenésében és testtartásában vagy a gyakorlat végrehajtása során (teljesítmény).
16-17:	Általánosan jó gyakorlat-végrehajtás és lovaglás egy kisebb hibával a precizitást és a feladat végrehajtását illetően (teljesítmény) vagy a lovas megjelenését és testtartását illetően.
14-15:	Átlagos gyakorlat-végrehajtás gyorsaság és precizitás nélkül, vagy a lovas nyilvánvalóan hibásan lovagol, ami akadályozza a hatékonyságot, vagy két-három kisebb hiba merül fel a feladatkiírás teljesítése során, vagy a versenyző megjelenését és testtartását illetően.
12-13:	Egy nagyobb hiba vagy több kisebb hiba a feladatkiírás teljesítése során és/vagy a lovas megjelenését és testtartását illetően, ami akadályozza a hatékony kommunikációt a lóval.
10-11:	Kettő nagyobb hiba vagy számos kisebb hiba a lovas teljesítményét vagy megjelenését és testtartását illetően.
6-9:	Több nagyobb vagy egy súlyos hiba a teljesítményt vagy a lovas megjelenését és testtartását illetően. A versenyző a lovagláshoz való érzék hiányát mutatja, vagy egy súlyos hiba merül fel a feladatkiírás végrehajtása közben, vagy a lovas megjelenését és testtartását illetően.
1-5:	Egy vagy több súlyos hiba merül fel a feladatkiírás végrehajtása során, vagy a lovas megjelenését és testtartását illetően, de a feladatot befejezi a kizárást elkerülve.